

Størsti trupulleikin

AV øllum teimum mongu trupulleikum, sum vit hava at stríðast við í lýtuni, er arbeiðsloysið nógv tann størsti. Av øllum teimum politisku spurningum, ið eiga at verða loystir í komandi árum, stendur arbeiðsloysið ovast á listanum. Orsøkirnar til arbeiðsloysið kunnu vit neyvan semjast um, men tær eru fleiri og nakrar av hesum hava djúpar røtur. Vit kunnu nevna teir illa viðfarnu fiskastovnarnar, skuldarbindingina hjá privatum mótvægis útlandinum og tann ábyrgdarleysa og planleysa byggingin av privatum hallum og virkisbygningum figgjað við kreditfelagslånunum — tann vitleysa streymin av lánum úr donskum kreditfeløgum og ta harav fylgjandi eirindaleysu rentuspekulatiónum. Alt saman medvirkaði til eina

gongd tann skeiva vegin, sum hálaði føroyska búskapin út av kós við øllum teimum syndarligu fylgjum, ið hetta førði til.

Hvussu kundi alt hetta ganga, uttan at politikarar og embætismenn lögdu upp í og steðgaðu tí skeivu og vanda-miklu gongdini? Svarini verða eins nógv og tað eru flokkar og helst meira enn tað. Ein meginorsøkin var tó hon, at vit ikki áttu tey neyðturviligu politisku amboðini at stýra kredittstreyminum og búskapinum við. Ein onnur orsök var hon, at ávisir bólkir í samfelagnum ikki dugdu sær hógv, men lupu framav og í markleysari peningagirnd skammriðu skattalóg-gávuni, soleiðis at lántøkan úttanlands vaks út um alt mark, samstundis sum landskassin misti inntøkur.

Aðrar orsøkir til trupulleikar eru at finna í tí vánaliga

og konservativa fiskasølu-politikki, sum ríkin var til fyri tveimum árum síðan og tí vánaligu stovnsrøkt, ið valdaði. Vit mugu viðganga, at lurtað var ov illa eftir fiskifrøðingunum og hevur hetta kostað okkum dýrt. Her kunnu allir flokkar vera sum ein og eingin flokkur kann siga seg leysan av ábyrgdini fyri tí vánaliga standi, sum toska- og hýsustovnnarnir á føroyskum sjóðki eru í.

Tað, sum nú umræður, er at fáa gongd á aftur og at fáa fólk aftur til arbeiðis. Nógvar røddir hava verið at hoyrt um høgtíðina í hesum sambandi. Ymiskar hava hesar røddir verið, men í høvuðsheitunum hava tær umboðað tvey sjónarmið: eitt sjónarmið, sum sigur, at einki ber til — alt verður bert verri og verri og eitt sjónarmið, sum sigur, at enn er bót á borði. Uppi í tí seinna hópinum eru umboð javnaðarflokksins á tingi og í landsstýri. Nógv góð hugskot

eru her um áramótið komin frá teimum til ein vinnu- og búskaparpolitikk, ið kann fáa fólk aftur í vinnu. Tað skal vera okkara vón fyri nýggja árið, at tað fer at eydnast hesum fólkum saman við øllum góðum kreftum í Føroyum at skapa og reka ein politikk, ið fær fastatøkur á arbeiðsloysinum, áður enn arbeiðsloysið fær fastatøkur á samfelagnum.

jd

sosigaley

Dimmalætting
FÓLKA-
FRÓNDI

DAGBLAÐIÐ
TUGA
KRÖSSUR

14. SEPTEMBER
1981

FRIÐ FØROYAR
NORÐ-
STØR

Fólkafloksmenn og lógmansrøðan

Fyrrverandi stavnamaðurin er heimafturkomin úr Suðrafríka. Hetta bendir oddagreinin í Dagblaðnum í gjár á. Kommuniskrámslið verður nevnliga drigið framaftur í hesi fyrstu oddagrein blaðsins í ár og verður hetta sjálvandi sett í samband við nýggjársrøðu javnaðarlóg-mans í ár.

"Tortvöld frá lóg-manni. Lógmaður sigur ósett...."

Hetta er nakað tí sterka og hálvsvúra lóginum í ársins fyrsta cocktailinum, sum fyrrverandi stavnamaðurin og samgongufel-agin hjá javnaðarflokki-num hevur at bjóða lóg-manni. Men har eru eisini óvond til lógmann.

"Fult stigatal fái hann fyri lyfið um "afturhald í almennum iløgum" fram-fjir. Eisini nýggjir fræls-l-ntir tónar frá lógmanni."

Men tað er helst einasta lovordðið lógmaður fær í greinini. Í endanum lesa vit m.a.:

"Mest burturvið er lóg-maður, tá hann fantaserar um arbeiðsloysið. Løn-ar-útgjaldingarnar í úflut-ningvinnuni eru undir 1/3 av almennum tæna-stu-lønnum og eru farnar síðstu 3 árin, um enn ikki nær so nógv sum í handverki, handli, bygging og vinnu-ligum tæna-stum. Hesar seinru falla enn meir komandi árin leksandi kapping frá EF. Bert lægri lønarlag kann bjarga føroyskum ídnaði (og landskassanum). "Solid-arísk arbeiðsloysiskipan" gevur einum kvalma, tá ein hugsar um tað ó-solidariska í, at summi gjalda inn í arbeiðsloys-istryggingina, meðan onnur heva av henni. Ar-beiðsloysið kann tí bert økjast frameftir. Fast taki Javnaðinum, at hann hevur meððbyrgd av, ja er enn tá atvoldin til, økjandi vinnuloyssið, tá so illa skal

vilja til. Annars ein sámulig nýársrøða, tá ein hevur í huga, hvør er lógmaður."

Taka vit so sama Dagblað og blaða aftur til baksíðuna, so hevur pípan bráðdliga fingið annað ljóð. Har er tað Jógvan Sundstein, figgjarmálaráð-harri, sum ger sína við-merkingar til lógmansrøð-una. Og tær eru við fáum orðum:

"Eg meti røðuna góða og metingarnar realis-tiskar."

Umrøddu úttalilsí prógv tað vit longu vistu frammanundan: at allir fólkafloksmenn eru ikki líka fegnir um samgong-una við javnaðarflokkin. Og sjálvandi skulu teir sleppa at hava sínar hugs-anir um hesa konstella-tiónina. Spurningurin er so, um stóðan hjá fyrrver-andi stavnamanninum fyrr ella seinni verður atvoldin til, at samgongan brestir. Tað kundi væl hent, men nú hann hevur valt (ella fingið boð um) at halda

seg so langt burturi frá klettunum sum gjørligt, hevur so nokunlunda verið arbeiðsfriður í samgong-uni, tó at onkur glepsini hava verið frá tingmonn-um í báðum flokkum.

Positivu úttalilsini hjá figgjarmálaráðharranum kunnu ikki sigast at vera annað enn kærkomin og borga fyri einum góðum samarbeiðsanda í Tinga-nesi. Spurningurin er so um hesi kunnu brúkast um samlaða samarbeiðið í samgonguni. Tað vil komandi árið so vísa. Vit kunnu so bert vóna, at orð lógmans um at fáa fólk í aftur arbeiði gerast veru-leiki, tí tað er ikki minst her tað sansar at í sam-felagnum.

Javnaðarflokkurin eigur at kenna tað sum eina av sínum størstu skyldum í hesum landsstýrinum at fáa fólk aftur til arbeiðis og at borga fyri, at fleiri ikki gerast arbeiðsleys.

Rúsdrekka á ting

Um nakrar dagar kemur tingið samanaftur. Eitt av málunum tað fer at viðgera eru broyting-arnar í rúsdrekkaalógini ella ein heilt nýggj lóg. Tað var ikki gjørligt at gera øll álitið liðug fyri jól, men umleið hálvan januar verða tey øll so lögð fyri tingið. Vónandi dettur ikki alt málið niðurfyrir aftur, nú so stórt arbeiði er lagt í eina nýggja og meira tíðarhóskandi lóg á

økinum. Vit vóna, at samgongulimir og at sær komnir tinglimir í andstøðuni fara at atkvøða fyri eini skilagðari og átrokandi broyting í rúsdrekka-lógini.

Bingotølini:

34	76
----	----